

College van B&W van Groesbeek
Postbus 20
6560 AA Groesbeek

Groesbeek, 21 juli 2009

Betreft: ontwerpbesluit oprichtingsvergunning Wet milieubeheer

Geacht College,

Hierbij wil de Werkgroep Milieubeheer Groesbeek haar zienswijze geven op het ontwerpbesluit voor een oprichtingsvergunning Wet milieubeheer betreffende het legkippenbedrijf van Van Deurzen.

De Werkgroep Milieubeheer Groesbeek (WMG) heeft zich het afgelopen decennium hard gemaakt voor de sluiting van het megaplumveebedrijf van Van Deurzen op de Dennenkamp, vanwege de onaanvaardbare gevolgen van dit bedrijf voor mens, natuur, landschap en milieu. Mede dankzij onze inspanningen is uiteindelijk na 7 jaar de milieuvergunning niet alleen voor de derde keer op rij door de Raad van State vernietigd, maar zelfs ook geweigerd. Daarmee kwam een voorlopig einde aan illegale activiteiten van een bedrijf dat door het willekeurige gedoogbeleid van de gemeente Groesbeek jarenlang in werking heeft kunnen zijn. In die periode was er veelvuldig sprake van o.a. ernstige geluids- en stankoverlast bij omwonenden.

We zouden daarom verwachten dat de gemeente Groesbeek uiterste zorgvuldigheid betracht bij de beoordeling van een nieuwe milieuvergunningaanvraag die Van Deurzen medio 2008 heeft gedaan. Helaas lijkt deze verwachting vooralsnog niet uit te komen, want in de thans voorliggende aanvraag ontbreekt essentiële informatie. Bovendien stellen we vraagtekens bij de uitgevoerde beoordeling van de aanvraag.

1. MER

De aanvraag heeft in vervolg op een Mer-rapport uit 2004 een zgn. actualisatie geschreven. Het is uitermate hinderlijk voor een goed begrip van de huidige aanvraag dat in deze actualisatie voortdurend een vergelijking wordt gemaakt met de "bestaande situatie" waarbij bedoeld wordt op het bedrijf waarvoor kennelijk in 2004 een milieuvergunning is aangevraagd. Wij verstaan onder de bestaande situatie iets anders, namelijk de nulsituatie. Er staat alleen een gebouw, maar er is geen vergunde bedrijfsvoering.

Aangezien de aanvrager destijds niet gebouwd heeft volgens de bouwvergunning en er bovendien geen geldende milieuvergunning is, heeft de beschrijving van de "bestaande situatie" dus geen enkele zin. Welke waarde moeten we bijvoorbeeld hechten aan een plattegrond van de "bestaande situatie" waarop zaken niet getekend zijn die er in werkelijkheid (huidig stalgebouw) wel zijn?!

Er ontbreekt een goede beschrijving van de thans aangevraagde bedrijfsvoering, zoals de MER vereist. De opmerking (pag. 12, Mer-actualisatie) dat er in de nieuwe situatie twee wijzigingen ten opzichte van de "bestaande situatie" worden doorgevoerd, namelijk minder kippen en een ander ventilatiesysteem, is onvoldoende. De "bestaande situatie" is niet helder, gezien het niet naleven van bouwvergunning- en milieuvergunningvoorschriften in de afgelopen jaren. Bovendien lezen we dan weer ergens verderop dat er ook wat verandert aan de mestdroging.

Kortom, alleen het beschrijven van wijzigingen ten opzichte van een "bestaande" of zo u wilt "bestaand hebbende" situatie schept onvoldoende duidelijkheid bij derden over wat er nu eigenlijk precies is aangevraagd.

Er ontbreekt bovendien een beschrijving van alternatieven. De nulsituatie en een niet vergunde situatie (aanvraag 2004) zijn niet op te vatten als serieuze alternatieven. In 2004 kwam de toepassing van luchtwassers als meest milieuvriendelijk alternatief uit de bus. We zijn nu 5 jaar later, en de ontwikkelingen op het gebied van luchtwassers zijn doorgedaan. De conclusie dat de techniek niet praktijkrijp is vinden we te kort door de bocht. Vorig jaar nog heeft een pluimveebedrijf uit Groesbeek subsidie van de provincie Gelderland toegezegd gekregen voor het aanbrengen van luchtwassers.

2. Huisvestingssysteem

Het huisvestingssysteem waarvoor de milieuvergunning is aangevraagd betreft Groen Label BB 97-058, kooihuisvesting. Volgens het Legkippenbesluit 2003 is dit huisvestingssysteem verboden, tenzij de gebruiker kan aantonen dat de (niet-aangepaste) kooi deel uitmaakt van een huisvestingssysteem dat vóór 1 januari 2003 is gebouwd en in gebruik genomen.

De vraag die moet worden beantwoord is of de aanvrager heeft aangetoond dat het huisvestingssysteem waarvoor hij nu een milieuvergunning (oprichtingsvergunning) aanvraagt, vóór 1 januari 2003 "is gebouwd en in gebruik genomen".

Vast staat dat Van Deurzen de stal destijds niet heeft gebouwd volgens de bouwvergunning die hij in november 2001 heeft verkregen. Onder andere de brandveiligheidsvoorschriften uit de bouwvergunning zijn in het geheel niet nagevolgd, maar ook voorschriften ten aanzien van het uiterlijk van de stallen zijn niet uitgevoerd. De gemeente heeft handhavend opgetreden met als gevolg dat Van Deurzen in april 2003 een nieuwe bouwvergunningaanvraag heeft ingediend, blijkbaar met als doel de geconstateerde afwijkingen te legaliseren. Welstand en brandveiligheid bleken knelpunten. Wij verwijzen hier kortheids halve naar de inhoud van het bouwvergunningsdossier, inclusief de gerechtelijke procedures die hierover zijn gevoerd.

Volgens artikel 7b van de Woningwet is het verboden een bouwwerk te gebruiken anders dan in overeenstemming met de op dat gebruik van toepassing zijnde voorschriften, bedoeld in artikel 8, tweede lid, onderdeel a van de Woningwet. In het laatstgenoemde artikel wordt verwezen naar de bouwvoorschriften waaronder de brandveiligheid. Van Deurzen had het bouwwerk dus wettelijk gezien niet in gebruik mogen nemen, maar heeft dat willens en wetens wel gedaan. Daarnaast is door de weigering van de milieuvergunning door de Raad van State in 2008 impliciet ook het gedoogbeleid van de gemeente Groesbeek veroordeeld. In verweer tegen ontruiming van de stallen, heeft de Raad van State bevestigd dat er geen zicht was op legalisatie.

Ons inziens kunnen geen rechten worden ontleend aan onwettig gebruik van de inrichting vóór 1 januari 2003. Er kan daarom geen milieuvergunning voor dit huisvestingssysteem meer worden verleend.

3. Ventilatiesysteem

Het ventilatiesysteem in de aangevraagde inrichting is van groot belang voor de beoordeling van o.a. geurhinder, luchtkwaliteit (fijn stof) en geluid.

In de Mer-actualisatie staat beschreven dat de ventilatie geschiedt door middel van 27 ventilatoren in het dak van de voorruimte, aan de noordzijde van het gebouw. Via openingen in de stalmuur, die ontstaan door het verwijderen van 69 (!) ventilatoren, kan de stallucht in de voorruimte komen. In de

vooruimte ontstaat vervolgens onderdruk door de werking van de ventilatoren. Het klinkt ons tamelijk ongeloofwaardig in de oren dat een dergelijk getrappt systeem voor voldoende ventilatie zorgt in een stal met een lengte van bijna 70 meter, die in de breedte volledig is gevuld met rijen kooien met 232.000 kippen. Zijn er voorbeelden in de praktijk waaruit blijkt dat dit systeem werkt?

Wat ontbreekt is een volledige beschrijving van het ventilatiesysteem. Uit de beschrijving en uit tekening WM2.1 wordt in het geheel niet duidelijk hoe en waar verse lucht in de stal komt. De bestaande stal heeft bijvoorbeeld open daknokken. In de Mer-actualisatie zijn deze open nokken echter niet ingetekend op tekening WM2.1 van de "bestaande" situatie, terwijl ze er in werkelijkheid wel zijn. Op de tekening van de aangevraagde situatie WM2.1 zijn ze weer wel, maar dan met stippelijntjes getekend. Wat betekent dit allemaal? Zijn er verder nog openingen waardoor (natuurlijke) ventilatie mogelijk is? Ter plekke in het veld (zie ook foto op pag. 10 bovenaan, Mer -actualisatie) zien wij bijvoorbeeld aan de zuidzijde van de stal diverse uitlaatopeningen (ventilatoren?) op het dak.

In de Mer-actualisatie lezen we verder op pag. 10 over het "bestaande" ventilatiesysteem: "De voor opwarming gebruikte stallucht blijft in de stal, deze wordt niet geëmitteerd in de buitenlucht." Terwijl in het Mer-rapport uit 2004 hierover nog stond: "De voor opwarming gebruikte stallucht verlaat aan deze zijde (zuidzijde) de stal via de aanwezige ventilatoren op het dak." Wordt er hier een loopje met de waarheid genomen? Dit alles in beschouwing nemend lijkt het ons bepaald niet onredelijk dat u zorgt voor een adequate beschrijving van de aangevraagde inrichting inclusief duidelijke bouwtekeningen.

De keuze voor het ventilatiesysteem is uitsluitend bepaald door de wens te voldoen aan de gestelde geurnorm uit de Wet Geurhinder en Veehouderij (zie verder onder 4.). De vraag is echter allereerst of het systeem in de praktijk wel werkt. Wij betwijfelen of het voorgestelde ventilatiesysteem afdoende is om te voldoen aan de ventilatiebehoefte van 232.000 kippen.

Van Deurzen houdt de zgn. High Line W-36 kip, een tamelijk forse kip. Wij verwijzen hiervoor naar de gebruikershandleiding die te vinden is op de website van de leverancier (www.hyline.com). Een simpel rekensommetje: Bij een buitentemperatuur van 20 graden Celsius bedraagt de aanbevolen minimale ventilatie 8 tot 10 m³ per uur per kip. Voor 232.000 kippen is dat zo'n 2 miljoen m³ per uur. Gebruikmakend van de voorgestelde ventilatoren met een capaciteit van 60.000 m³ per uur zouden er 35 ventilatoren nodig zijn. Van Deurzen zegt er 27 te willen plaatsen. En dan gaan we er nog van uit dat het systeem überhaupt werkt.

Het is de vraag of de emissiesnelheid van 10 m/sec gehandhaafd kan blijven. In het integraal energieonderzoek van 2004 staat dat het beschermrooster van de ventilatoren snel verstopt kan raken met veertjes en stof, waardoor het energieverbruik van de ventilatoren tot 20% kan toenemen. Wanneer we kijken naar de technische gegevens van de nieuwe ventilatoren, dan zien we dat de maximale luchtverplaatsing 62.000 kuub per uur bedraagt, terwijl ze als ze in werking zijn 60.000 kuub per uur verplaatsen. Bij al de geringste 'verstopping' leidt dit er dus toe dat de beoogde emissiesnelheid niet gehaald wordt en daarmee de facto de ventilatoren niet voldoen.

4. Geurhinder

Overduidelijk is dat de keuze voor het ventilatiesysteem louter is ingegeven door de eisen die de Wet Geurhinder en Veehouderij stelt en in het bijzonder door de toepassing van het rekenmodel V-stacks. Alleen door te rekenen met een centraal emissiepunt, op voldoende afstand van de geurgevoelige objecten gelegen, waarbij ventilatoren de lucht verticaal omhoog blazen met de maximaal in het rekenmodel toegestane snelheid van 10 m/s zou het bedrijf aan de geurnorm kunnen voldoen.

De WMG heeft grote bedenkingen bij de diverse aannames die in het V-stacks rekenmodel worden gebruikt. De berekening van V-stacks beslaat slechts 1 A4-tje. Keuzes van de verschillende parameters worden niet toegelicht. Zo is het bijvoorbeeld vreemd dat gerekend wordt met de standaardventilatiebehoefte van 2,1 m³ per kip per uur. Volgens de gebruikershandleiding van de kip die Van Deurzen gebruikt (zie hierboven onder 3.) bedraagt de ventilatiebehoefte 5-6 m³ per kip per uur bij de gemiddelde jaartemperatuur in Nederland van 10,8 gr C.

a. Ventilatiebehoefte

Aangezien de werkelijke situatie bekend is, dient men de standaardwaarden uit de gebruikershandleiding van V-Stacks niet te gebruiken. Wanneer we uitgaan van de reële ventilatiebehoefte van 5,5 m³ lucht per kip verandert de berekening van de diameter van het emissiepunt aanzienlijk.

b. De uittreedsnelheid

Een van die zaken betreft het rechtstandig omhoog blazen van de stallucht door een 27-tal ventilatoren met een snelheid van 10m/sec. Het V-stacks model schept deze mogelijkheid. Het idee achter verticale ventilatie is dat de lucht met grote snelheid omhoog geblazen wordt en er een 'schoorsteeneffect' bereikt wordt, waardoor de stank over stankgevoelige objecten gaat en de pluim verdunt, wat tot minder stankoverlast leidt.

Groesbeek is echter anders dan het overgrote deel van Nederland een heuvelachtig terrein. Het bedrijf van Van Deurzen ligt aan de voet van een heuvel. Het villapark De Zeven Heuvelen, dat altijd veel overlast had van stank van het bedrijf ligt op 400 m afstand en ligt 10 m hoger dan het pluimbeebedrijf. Volgens de wet geurhinder van 2007 was de geurbelasting indertijd ca 8 OU. Dat villapark De Café en camping Oude Molen op 900 m zelfs 30 m hoger. Het is maar de vraag of onder dergelijke omstandigheden het rekenmodel wel valide is. Duidelijk is dat het idee dat de geur over de objecten heengaat hier niet op zal gaan. Om hetzelfde effect te bereiken zullen dus hogere uittreedsnelheden nodig zijn. 10 m/s is echter het toegestane maximum, hetgeen betekent dat er een lagere waarde genomen dient te worden voor een accurate berekening. Bij een rekencorrectie naar bijvoorbeeld 8m/s leidt dit al tot een overbelasting van 2,7 OU bij villapark nr 26.

5. Cumulatieve geurbelasting

Wanneer we naar de achtergrondbelasting van de geur kijken (V-Stacks vergunning), zien we dat in de situatie zonder van Deurzen de geurnorm bij het villapark weliswaar beneden de 2 OU/m³ blijft, maar dat de bouw van woningen nabij BIGA in het gedrang komt, omdat daar de geurnorm hoger zal worden dan 2,0, wanneer de bebouwde kom daar vanwege de bebouwing zich verplaatst.

6. Fijn stof

Ook voor fijn stof zien we een spectaculaire daling optreden, vergeleken met de oude situatie die, wordt nu toegegeven overbelast was als het gaat om het aantal overschrijdingsdagen PM10, terwijl steeds beweerd werd dat dat niet het geval was. De beweerde afname in fijn stof laat zich niet verklaren uit de afname kippen van 20%. Er wordt ook niet beredeneerd waardoor die afname ontstaat. Ook in het model geo-stacks speelt de rechtstandige emissie van ventilatielucht met een snelheid van 10 m /s een rol. Net als bij de geur brengt het reliëf van het gebied de validiteit van deze gegevens ernstig in gevaar. Daarnaast is net als bij de geur een te geringe uittreeddiameter genomen.

Voor de WMG is het derhalve nog helemaal niet duidelijk dat fijnstof binnen de wettelijke normen blijft.

7. Geluid

Geluidsoverlast van ventilatoren is in het verleden een probleem geweest. Dat heeft men indertijd trachten op te lossen door een plaat te plaatsen bij de emissiepunten. Bij een dergelijke rechtstandige emissie is een dergelijke oplossing onmogelijk. De berekeningen in het akoestische rapport laten zien dat het geluid van de ventilatoren met een brongeluid van 98db binnen de daarvoor geldende normen blijft. Toch is er op deze berekening wat op te merken. In de specificaties van de ventilatoren blijkt dat het bronvermogen wat geluid betreft voor één ventilator 93 db bedraagt. Twee ventilatoren produceren het dubbele geluid. Dat betekent dat er dan 3,01 decibel bijkomen. Bij 27 ventilatoren betekent dit dat er bijna 5 verdubbelingen hebben plaatsgevonden, dat wil zeggen dat er 14 db bij de 93 geteld moeten worden. In totaal is dus het bronvermogen van de ventilatoren 107 db. Dat is een heel andere waarde dan 97 db die buro Geurts in haar rapport van 6 mei 2009 presenteert en die zij gebruikt om de geluidsbelasting op diverse woningen weer te geven. Daarnaast werkt de conische toeter mogelijk als versterker van het geluid en is onduidelijk in wat de invloed is de geluidwerende bekleding op het geluidsniveau. Ook is onduidelijk hoe het geluid van de ventilatoren elkaar beïnvloeden. Bij geluid kan nl interferentie optreden, waardoor er plekken in het landschap ontstaan met meer geluid of juist minder geluid. Ook de vorm van het dak waartussen de ventilatoren liggen en die een soort goot vormt in het richting van de Cranenburgse straat, is niet meegenomen bij de modelberekening. Er is gemakshalve ervan uitgegaan dat het geluid zich als een halve bol gedraagt, maar dat is geenszins het geval.

8. Ammoniak en IPPC

De inrichting is erop gebouwd de mest van de kippen te drogen tot minimaal 55% droge stof. Toch is er bij de aanvraag ook sprake van opslag van drijfmest in een kelder. Drijfmest is o.i in strijd met het groen-labelbeginsel van het stalsysteem en ondermijnt het ammoniakemissieverhaal.

Dan is er nog de beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing ammoniak en veehouderij. Die beleidslijn stelt dat na uitbreiding van het aantal dieren er geen uitbreiding van de Best Beschikbare Techniek (BTT) nodig is wanneer niet meer dan 5.000 kg ammoniak per jaar geproduceerd wordt. In het onderhavige geval is er echter geen sprake van uitbreiding. Er zijn geen bestaande of bestaand hebbende rechten. Het bedrijf moet opgevat worden als nieuwvestiging en voor nieuwvestiging dienen wel verder gaande technieken gevraagd worden, zeker als we kijken naar het voorkomen van zeer kwetsbare natuurgebieden in de omgeving. Een systeem met luchtwassers voldoet mogelijk wel aan die aanvullende eisen, maar dit is ten onrechte in de MER niet onderzocht, zoals we al eerder constateerden. Wij vinden dat het luchtwasseralternatief serieus onderzocht dient te worden.

Wij zijn graag bereid onze zienswijze toe te lichten

Hoogachtend,

J. van der Vegt

(Voorzitter)